A 171

Hembygdsföreningens fom- och folkminnesinventering år 1931
Berättelser m.m.
omfattande Anderstorp

Riseberga Hembygdsförenings forn- & folkminnesinventering

Denna uppteckning avser följande ämne (det rätta understrykes):

(Om skildringen gäller särskilt hemman eller särskild person, anteckna här

hemmanets namn:

personens namn:

A. *Allmänna ämnen:*

1. Fasta fornlämningar.
2. Lösa fornsaksen.
3. Märkliga naturföremål, geologiska förhållanden.
4. Djur- och växtliv.
5. Byggnadskonst i gamla dagar.
6. Gamla skifteshandlingar och karter.
7. Agnamn (namn på åkrar, ängar etc.).
8. Lagfartshandlingar o. d.
9. Anteckningar m. m. av historiskt värde.
10. Stämmarlor.
11. Familjetraditioner, porträtt, biografier.
12. Gamla märkliga böcker.
13. Gamla husgeråd, redskap, verktyg.
14. Forna tiders arbets- och näringsliv, binäringar.
15. Samhällsliv, hyalag o. d.
16. Sociala förhållanden, fattigvård.
17. Kyrka och präster, religiösa rörelser.
18. Folkundervisning och skollärare.
19. Folkhygien, barnkurer, »kloka gubbar».
20. Fester, familjehögtider, seder och bruk.
21. Sagor, sägner, anekdoter, historier.
22. Visor, latar, dansmelodier.
23. Ordspråk, ordsätt, »bevingade ord».
24. Gåtor, rimsor o. d., bygdemål.
25. Allmänna historiska skildringar.

B. *Speciella skildringar (från Ljungbyhed):*

1. Mälarfiskeriet och fiskerliv.
2. Krigsfängenlägret.
3. Från Ryskovstens barndom.

Stenåldersredskap såsom yxor m.m. äro dels sällsynta men finnas hos Jens Jönsson en del hittade i Andarslöv och en del äldre på andra håll den rikaste fyndplats som i Andarslöv har varit på Ekbillekull där är funna föremål av såväl flinta grönsten och till och med ett exemplar av basalt som är slipad som yxa. Detta ser förövrigt ut som om Ekbillekull skulle ha varit en boplats under stenåldern emedan det finns rikligt med flintskärf i jorden som kommer i dagen när den bearbetas med redskap.

Ett gammalt ordspråk att barnen sägo om galen. Jalallen o galada då ha vi så gott som ej varit men ända galt det gömmer mer än det men tolte o tullinedaskvällen då börja käppana att smälla

Riseberga Hembygdsförenings forn- & folkminnesinventering

Denna uppteckning avser följande ämne (det rätta understryks):

(Om skildringen gäller särskild hemman eller särskild person, anteckna hit ägarens namn:

A. Allmänna ämnen.
1. Fasta fornlämningar.
2. Lösa fornsaker.
3. Märkliga naturföremål, geologiska förhållanden.
4. Djur- och växtliv.
5. Hushållsskicket i gamla dagar.
6. Gamla skriftskattningar och kartor.
7. Gränsen (namn på åkrar, ängar etc.).
8. Lagfartshandlingar o. d.
9. Inskriptioner m. m. av historiskt värde.
10. Sägnen.
11. Familjetraditioner, porträtt, biografier.
12. Gamla märkliga böcker.
13. Gamla husgerad, redskap, verktyg.
14. Äldre tiders arbets- och näringsliv, näringar.
15. Samhällsliv, byalag o. d.
16. Sociala förhållanden, fattigvård.
17. Kyrka och präster, religiösa rörelser.
18. Folkundervisning och skolväsende.
19. Folklekar, husknorrer, sklokka gubbar.
20. Folkliga, familjeskiftder, seder och bruk.
21. Sagor, sägner, anekdoter, historier.
22. Visor, lätar, dansmelodier.
23. Ordspråk, ordstäv, »levingade ord».
24. Gåtor, remser o. d., bygdemål.
25. Allmänna historiska skildringar.

B. Speciella skildringar (från Ljungbyhed).

1. Vägarbetsgång och lägerliv.
2. Kriegsingeliget.
3. Från flyktingtiden barndom.

Ägonamn i Ödeslöjn har vi sådana som Gölsabag, vid södra änden av gölsabag har vi Sjömansskäll och vid den norra Bikull. Eskillskäll, Höjalid och nere i ädalen Ronhall och Nälkhall. De finns på förra delen bestämde ägo sådana namn som Lindströmstorka, Svensiage eller Svenska lycken den enligt sägen skulle varit begrafd. Sorskiger enligen säd någon strid mellan Svenskar och danskar, samt nu vid rönnån en markdel som bär namnet Skörlösan samt nu mitt i byn Bgalgekors. Fem har vi Kyflen, Flädna, en kärring med namnet Soppan, en med namn vid Nälkhall som kallas Tullemen

I bid Sjömansskäll sammanfalla Riseberga, Rostånga i Killinge socknar

Vid mräng, ganska sidled

Riseberga Hembygdsförenings forn- & folkminnesinventering

Denna uppteckning avser följande ämne (det rätta understrykes)

(Om skildringen gäller särskilt hemman eller särskild person, anteckna här

hemmanets namn:

personens namn:

A. *Allmänna ämnen:*

1. Fasta fornlämningar.
2. Lösa fornsaker.
3. Märkliga naturföremål, geologiska förhållanden.
4. Djur- och växtliv.
5. Byggnadssätt i gamla dagar.
6. Gamla skattehandlingar och kartor.
7. Agnamn (namn på åkrar, ängar etc.)
8. Lagfartshandlingar o. d.
9. Beuppteckningar m. m. av historiskt värde.
10. Stamtavlor.
11. Familjetraditioner, porträtt, biografier.
12. Gamla, märkliga böcker.
13. Gamla husgeråd, redskap, verktyg.
14. Forna tiders arbets- och näringsliv, landningar.
15. Samhällsliv, byalag o. d.
16. Sociala förhållanden, fattigvård.
17. Kyrka och präster, religiösa rörelser.
18. Folkundervisning och skolväsende.
19. Folkhygien, kurorter, sjukvårdsanstalter.
20. Fester, familjehögtider, seder och bruk.
21. Sagor, sägner, anekdoter, historier.
22. Visor, listor, dansmelodier.
23. Ordspråk, ordtäv, »levande ord».
24. Gåtor, rimmer o. d., lyckoråd.
25. Allmänna historiska skildringar.

B. *Speciella skildringar från Ljungbyhed:*

1. Möbelförfärdigande och lägerliv.
2. Krigstidsläget.
3. Från flyktingarnas barndom.

Andersson är som det är att om det su på kilen efter Riseberga socken den sydostligaste delen av, den gång var ett till Röstorp – Billinge – Hella rods och Tingstäde socknar en kan säkerligen vara bebyggd inte den stenåldern ej det bevisas av de många stenföremål som påträffats på olika platser i Anderstorps ägor

Erns Jönsson

Riseberga Hembygdsförenings forn- & folkminnesinventering

Denna uppteckning avser följande ämne (det rätta understryks).

(Om skildringen gäller särskild hemman eller särskild person, antecknas här

hemmanets namn:

personens namn:

A. *Allmänna ämnen:*

1. Fästa fornminningar.
2. Lösa fornsaker.
3. Märkliga naturföremål, geologiska förhållanden.
4. Djur- och växtliv.
5. Byggnadssätet i gamla dagar.
6. Gamla skiftesuppgifter och kartor.
7. Agnosum (namn på åkrar, ängar etc.).
8. Lagfartshandlingar o. d.
9. Anteckningar m. m. av historiskt värde.
10. Sägnar.
11. Familjetraditioner, porträtt, biografier.
12. Gamla, märkliga böcker.
13. Gamla hugerad, redskap, verktyg.
14. Forna tiders arbets- och näringsliv, näringar.
15. Samhällsliv, lyalag o. d.
16. Sociala förhållanden, fattigvård.
17. Kyrka och präster, religiösa rörelser.
18. Folkundervisning och skollärare.
19. Folkhygien, husknutar, »kloka gubbar».
20. Fester, familjehögtider, seder och bruk.
21. Sagor, sägner, anekdoter, historier.
22. Visor, lätar, dansmelodier.
23. Ordspråk, ordstäv, »bevingade ord».
24. Gåtor, rimsor o. d., hygdemål.
25. Allmänna historiska skildringar.

B. *Specielle skildringar från Ljungbyhed:*

1. Militärförläggning och lägerliv.
2. Krigslingelägret.
3. Från flygbanstens barndom.

Djurlivet är ikke på åtter på Hadeslätt-marka, vi har rådjur som gå omkring i skogen, hare, räv, ekorre, iller, näsgräfling, vesla, fågelr i fjäden, ormar, rapphöns, fasan, mårdhund, tuttsen, vipa, spovar, gräsänder, skogshönsen, skogshönsen, och på tillfälliga besök som de äldre kallar vadarfåglar. En ut som jag inte har sett på de senaste tretton åren är Blåkråkan den är nog alltid här i våra skogar. Så har vi grönsjälg olika sorter av hackspett och alla sorter i skogsmark om sommaren förekommande sångfåglar.

Skogen är huvudsakligen lövskog av alla förekommande sorter som tillhör orten och en gamla sikliz förekomst av ältbrok på skillingarna vid Romån. Och så har vi Tarskogen vid Eskilskull på vägen mellan Hadeslätt och Billinge och på samma mark några gamla jätte-bokar i paraplyform. Av blommor har vi sippan, blåsippa, vitsippa, gulsippa, backsippa. Orkidéer gallerior olika sorter av konvaljer.

Frans Jönsson

Riseberga Hembygdsförenings forn- & folkminnesinventering

Denna uppteckning avser följande ämne (det rätta understryks):

(Om skildringen gäller särskild hemman eller särskild person, antecknas här

hemmanets namn:

personens namn:

A. *Allmänna ämnen:*

1. Fasta fornlämningar.
2. Lösa fornminnen.
3. Märkliga naturföremål, geologiska förhållanden.
4. Djur- och växtliv.
5. Byggnadssättet i gamla dagar.
6. Gamla mätningsuppgifter och kartor.
7. Agnanamn (namn på åkrar, ängar etc.).
8. Lagfartshandlingar o. d.
9. Bouppteckningar m. m. av historiskt värde.
10. Släktlistor.
11. Familjetraditioner, porträtt, biografier.
12. Gamla, märkliga böcker.
13. Gamla husgeråd, redskap, verktyg.
14. Förr tidens arbets- och näringsliv, hänförningar.
15. Samhällsliv, bylag o. d.
16. Sociala förhållanden, fattigvård.
17. Kyrka och präster, religiösa rörelser.
18. Folkundervisning och skollärare.
19. Folkhygien, husdurer, -kloka gubbar.
20. Fester, familjehögtider, seder och bruk.
21. Sagor, sägner, anekdoter, historier.
22. Visor, låtar, dansmelodier.
23. Ordspråk, erdstäv, skevingade ord.
24. Gåtor, ramsor o. d., bygdemål.
25. Allmänna historiska skildringar.

B. *Speciella skildringar från Ljungbyhed:*

1. Militärförläggning och lägerliv.
2. Krigsfängelset.
3. Från Bygkonstens barndom.

Kinodling och linberedning spelade en stor roll i forna tider hushållningen. Linet sådes vanligen inte förr än i sista halfvan af maj månad Karolinas den 29 maj var i gamla tider den dag då linet skulle sås och när di sådde linfröet skulle di ofta nyttjar di orden Ljork o Kång Ljorka Kång för att linet eller höen som det också kallad i skulle vara fri dägar. När det sedan led frammot midsommar skulle linet lakas för hand, hvilket var ett ganske lidande arbete isynnerhet när det blef ingiket fröogräs såsom åkerskolle ordl. Sedan på hösten när den var ingen så skalle höen räskas eller dras upp med rötter

Familjenamn

bindas i rekar sällad upp i lefvor för att slåpå öken
och torka och fröet eftermogna för att sedan köras i och upp
för att få fröet ur halmen detta skedde på ena sidan av
en planke på hvars mitt var satt en rad spetsiga gängjärn af
en 20 à 25 tums längd tillhörande en kam som linskappan skulle
dragas igenom tills fröet fallit af sedan buntades dessa knäbbar ut
på någon stubbåker eller afbetad äng där den bredes i hö
och detta skickat det som det sakt att ängs djur fingo gå där
tinen var bred ty då blef den hamred som det hette. Så så sätt
skulle den ligga på hela i tre eller fyra veckor beroende på väder
rätt, det var noga att den blef tillräckligt rädd för blöt det för
sitet blef den inte ren när den skulle bråkas och skäkles och
fick den för mycket blef den skör och bröts lätt af. Så skulle
den torkas, bästt var det med så kallad brytstuga som del
i der kunde sättas in ett helt lass på en gång, eller ock om
det så kallade grepar som stodes på bottnen mellan linen lades upp
i mindre rackor, sedan skulle den bråkas i särskilda för ändamålet
gjorda linbråkar, sedan skulle den skäkles, hårkles, spinnas
väfvas och blekas då skulle alla säckarna så kallade de
färdiga vapen bredas ut på gröna gräsplan för att få
vitheten. Det var husmoderns stolthet att ha en stor
Från höbergringen var det
en sed att nadängar som lågo
långt från hemmet när höet
var slackat och färdigt att köras hem så körde di ner på
midsommarnatten kvällen lasset bundo hästarna eller oxarna
fodrade dem lade sig sedan till ro i höet till dagen gryde
då de voro färdiga att börja höökandet medan det var sv
ty körde di med oxar var det alltid en risk att di skoma
när slyngnflugan kom på dem. Vid sådana tillfällen
blef det naturligtvis inte mycken sömn, jag har hört
talas att vid de mader som lågo intill Nattkallbro
så kunde di ligga och höra när kroken sysslade i
salar i bagen, och vid något tillfälle hörde de att de
gråtade om hvem som skulle hemta vatten i den
ön, så var det tillbörligt en som kom och tog vatten i
ämbar medan den mumlade di inom alltid ska jag al
som är liten."

En fullt brukbar brytst
finnes ännu kvar i Ödeg

Riseberga Hem[illegible]s form- & folkminnesinventering

Denna uppteckning omfattar följande ämne (det rätta understrykes).

(Om skildringen gäller särskilt hemman eller särskild person, anteckna här

hemmanets namn:

personens namn:

A. *Allmänna ämnen:*

1. Fasta fornlämningar.
2. Lösa fornminnen.
3. Märkliga naturföremål, geologiska förhållanden.
4. Djur- och växtliv.
5. Byggnadssätt i gamla dagar.
6. Gamla skifteshandlingar och kartor.
7. Ägonamn (namn på åkrar, ängar etc.).
8. Lagfartshandlingar o. d.
9. Anteckningar ex. m. av historiskt värde.
10. Släktavlor.
11. Familjetraditioner, porträtt, biografier.
12. Gamla, märkliga böcker.
13. Gamla husgeröd, redskap, verktyg.
14. Forna tiders arbets- och näringsliv, binäringar.
15. Samhällsliv, bygdlag o. d.
16. Sociala förhållanden, fattigvård.
17. Kyrka och präster, religiösa rörelser.
18. Folkundervisning och skollärare.
19. Folkhygien, husknurr, skleka, gubbarv.
20. Fester, familjebegäfder, seder och bruk.
21. Sagor, sägner, anekdoter, historier.
22. Visor, lätar, dansmelodier.
23. Ordspråk, ordstäv, ihevingade ord.
24. Gåtor, ramsor o. d., bygdemål.
25. Allmänna historiska skildringar.

B. *Speciella skildringar från Ljunghyhed:*

1. Militärförläggning och lägerliv.
2. Krigsfängelägret.
3. Från flygkonstens barndom.

I Hedvigsborg äro de trop bevarade gen för hästar [illegible] vi har Gillebäng. Tekihall. och kjeglid of bilydande Basallmanna jugedals Basallbiff eller som den ofta kallas valkonsk bilff jugedals kaolinlager i Rönnädalen som är afvittrad Gnöjeberg

Ludvigsson

Denna uppteckning

hemmanets namn: *understrykes):*

personens namn: *fristående hemman eller särskild person, anteckna här*

A. *Allmänna ämnen:*

1. Äldsta formlämningar.
2. Lösa fornminnen.
3. Märkliga naturföremål, geologiska förhållanden.
4. Djur- och växtliv.
5. Byggnadssättet i gamla dagar.
6. Gamla skifteshandlingar och kartor.
7. Ägonamn (namn på åkrar, ängar etc.).
8. Lagfartshandlingar o. d.
9. Boupptecknigar m. m. av historiskt värde.
10. Släktlavlor.
11. Familjetraditioner, porträtt, biografier.
12. Gamla, märkliga böcker.
13. Gamla husgeråd, redskap, verktyg.
14. Forna tiders arbets- och näringsliv, binäringar.
15. Samhällsliv, byalag o. d.
16. Sociala förhållanden, fattigvård.
17. Kyrka och präster, religiösa rörelser.
18. Folkundervisning och skollärare.
19. Folkhygien, huskurer, »kloka gubbar».
20. Fester, familjehögtider, seder och bruk.
21. Sagor, sägner, anekdoter, historier.
22. Visor, låtar, dansmelodier.
23. Ordspråk, ordstäv, »bevingade ord».
24. Gåtor, ramsor o. d., bygdemål.
25. Allmänna historiska skildringar.

B. *Speciella skildringar från Ljungbyhed:*

1. Yrkesförläggning och lägerliv.
2. Krigsläger.
3. Från flygkonstens barndom.

I Rämnädalen ungefärligen mitt emellan Djupadalsnäset och Bällinge socknes gräns ligger Berget Kattskall åt söder stupande brant mot nedanet, här bodde fordom Pointar och trollen i bärgskrevorna, sägnen om detta berätta att di brukade gå nu till Djupadal för att ligga mat och ta sig på spånadsarbete. Den första gång di okorderade frågade tvällmamma om garnet skulle vara enfärt eller tvåfärt, det var enligt trollens

Lennart Jönsson

mäng groft eller fint [illegible] de hadde i Dippedal ett
antal var inkalt gun och tvärtom var dennes gun och
så vidare. Det skulle vara omöjligt om det blef det så
att eller annan kunde köpa dalkonnor. En del blef age
rekon med Elfpå ställande vanligt informator inte
historier om [illegible] uppsprung till kurkapelet i Djupe
En annan historia är om Stoken eller Elfpakungen upplös
bara tåtar i Dom ådalen. Det var en gång en unge
som en vårkväll eller österut skulle fiscka skjuta sig på
det det vill säga ett gäddfäll. De som var ellänge
i någon skogsbacke du mukma rofdjur och fågelar halva
på dalomma. Det man hade gått det sedan märket fall
över vägen och skulle sig i fjäsat om någon sig skulle
komma ok skaffa sig ett lyckliga, stället i fjäsa
vid sidan af en dom eller skällaslände vallensamhetsing
när vår jägare hade ställ där en lid [illegible] han att ha
till någon sig fick han i stället höra en sä
rasta vackra musik som han nagonsin hört, och in
mentet som musiker utfördes på lyckliga han vara fri.
Han blef så häpen att han kastade bössan på axlan
och gick hem min länge efteråt lyckliga han höra
En mannen som med alla mour på spänne för att höra
om någon sig kom, hans blod hommit i förhäftig svallning
eller något mystiskt i naturen i vårnatten lätt hans
i form af musik, för vår och en försäka lätta hans
i form. Denna händelse som jag nu skall omtala i
Föringlofta socken och i Föringlofta by. Det var någon
under Kung Karl den elfte snapphanekrig. En snapp
hade vail förföljd af några Svänska hungar till F
lofta by, och de misstänkte att han gömt sig i ett bygd
på bostället i Föringlofta, de stucke med gäjut och
nätter i halmen och sårade honom så att han skull
och han blef frumdragen och på stående fot dömd
bindar med fötterna i en hästsvans och en rytter på
i spurrstreck ridande med fören bunta liken nu
Mun vidron för att på så sätt skärfjäl honom. Den
Denna händelse som sedan i tradition gått från gen

till generation om fördi i Dippedal och hade som
barn funit vidan hem ett hemskt efter begrafvelse
och hon hade lättat till att hemskan efter begrafvelse
kunde di höra hunden till att hemskan efter begrafvelse
Munka hon sen tystnade stuken till att tystnaden
og eller mulenspel i någon hung. Sedan skulle det
Efter som jag sakta för förnöjelse sakta dem hemskan
så lättade jag mig efter förnöjelse sakta dem hemskan
och föringlofta i om så hedra omtala till att någon mellan
bergkvalle som hata föringehall ställ som mellan
bygkvalle ha fall af att en föringehall ställ som mellan
bygset som refsel förningen kan folk hedt i ett skulle
blåtlyp. Jag för hade omtala kan folk hedt i ett skulle
blåtlyp så skulle di ha mat ond om vår folk skulle
och denna mat skallades föringen jag till blåtlyp gjorde
stora af halm gjorda mulskiga hungar. En dropande
det föringekupe som man ännu kan få se på någon
fornen som ett minne från fordna tider.